

Jean-Monnet-Network (Mreža Jean Monnet)

Okrugli stol: "Primijenjena evropska savremena historija. Novi način proučavanja evropske historije"

Mjesto: Historijski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo

Datum i vrijeme: Petak, 19. oktobar 2018. u 18:00 sati

Moderatorica: dr Ljubinka Petrović-Ziemer

Program

18:00

Pozdravna riječ Elme Hašimbegović, direktorice Historijskog muzeja Bosne i Hercegovine

18:10

Jean-Monnet-Network i njegovi projekti u sklopu teme "Primijenjena evropska savremena historija. Novi način proučavanja evropske historije"; uvodna riječ dr Dennisa Dierksa, Univerzitet u Jeni

18:30

Značaj obrazovanja i historije za proces evropskih integracija. Diskusija sa prof. dr Aleksandrom Nikolić, prorektoricom za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu

19:00

Pojam javne historije i njegov potencijal

Uvodna riječ: dr Juliane Tomann, Imre Kertész Kolleg, Univerzitet u Jeni

U diskusiji učestvuju:

Amra Čusto, MA (historičarka, Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa, Sarajevo)

Elma Hašimbegović, MA (historičarka i muzeologinja, direktorica Muzeja Bosne i Hercegovine)

Adela Jušić, MA (historičarka umjetnosti i vizuelna umjetnica, Sarajevo)

20:00

Zakuska

Diskusija se održava na engleskom. Po potrebi, obezbijeđen je prijevod na bosanski jezik.

Kontakt: zeljana.tunic@uni-jena.de

<http://aec-history.uni-jena.de/>



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cilj okruglog stola

Diskusije u vidu okruglog stola su ključni elemenat aktivnosti Mreže. Svrha im je postizanje dijaloga između članova akademske zajednice, civilnog društva, te donositelja odluka u sferi kulture i obrazovanja na nacionalnom, regionalnom i evropskom nivou.

Naše namjere:

1. Informiranje javnosti o Mreži i njenim ciljevima

Najšira javnost, donositelji odluka u oblasti kulture i obrazovanja, akteri civilnog društva angažovani na polju kulture sjećanja i javne historije, članovi akademske zajednice, prosvjetni radnici i novinari bit će upoznati sa glavnim ciljevima Mreže, njenom metodologijom, te njenim tekućim i planiranim aktivnostima. U diskusiji sa publikom bit će prikupljene korisne povratne informacije koje će služiti za razvoj daljnjih aktivnosti Mreže.

2. Predstavljanje i diskusija potencijala i značaja zajedničke evropske historije

Na ovaj način je moguće zainteresiranu publiku senzibilizirati za heterogenost evropskih kultura historije, te inspirisati je da doprinese širem društvenom procesu kritičke refleksije o konceptu evropskog identiteta. Komparativno posmatranje evropskih kultura historije pomaže nam da bolje razumijemo slučajeve u kojima je narativ evropskog zajedništva prevladao (ili mogao prevladati), kao i slučajeve u kojima je doživio neuspjeh usljed historijskih iskustava. Kao disciplina koja teži da utiče na društvo, primijenjena savremena evropska historija nastoji postići uzajamno razumijevanje među kulturama historije susjednih zemalja, te na taj način doprinijeti učvršćivanju dobrosusjedskih odnosa u Evropi. Ovo se odnosi kako na zemlje članice Evropske unije, tako i na zemlje za koje je članstvo u EU još uvijek tek mogućnost. K tomu, pojmovni okvir evropske historije omogućuje nam da istražujemo i pratimo isprepletene historije koje svjedoče o dinamici kulturnog transfera, interkulturalnih uticaja, transnacionalnih interakcija i komunikacija, kao i o našoj kontinentalnoj povezanosti.

3. Uvođenje pojma javne historije i diskusija njegovog potencijala

Budući da je pojam javne historije nepoznat široj javnosti u Bosni i Hercegovini, potrebno ga je uvesti u upotrebu, predstaviti nastanak pojma javne historije, i objasniti njegovu povezanost sa emancipatorskim i osloboditeljskim pokretima. Također će biti objašnjeni centralni aspekti javne historije kao što su učešće javnosti u proizvodnji znanja i javnoj reprezentaciji prošlosti, promijenjena uloga profesionalnih historičara, pitanje zajedničkog autoriteta i odgovornosti, napetost usljed pokušaja da se udovolji potrebi za kritičkom refleksijom i potrebi za zabavom, te interakcija između akademske zajednice i javnosti.

Na pitanja načeta u uvodnoj riječi ćemo se detaljnije osvrnuti u diskusiji sa historičarima i akterima civilnog društva koji će biti pozvani da povežu koncept javne historije sa svojim vlastitim učešćem u historiji u javnoj sferi, sa javnošću i za javnost. Daljnja pitanja mogla bi da budu: kako učesnici u diskusiji procjenjuju svoje učešće u javnosti sa stanovišta javne historije, kako bi procijenili (ne)zainteresiranost javnosti za historiju, kako se bore protiv iskrivljavanja historijskih činjenica u javnosti, kako se nositi s podijeljenim autoritetom i odgovornošću, te kako bi procijenili učešće akademskih historičara u javnosti.

Evropske integracije i trenutni izazovi

Od svog postanka neposredno nakon Drugog svjetskog rata, Evropska unija i njeni prethodnici su vođeni vizijom promoviranja ekonomske, političke i kulturne integracije susjednih evropskih zemalja, kako bi bila spriječena nova krvoprolića, i na taj način obezbijeđen trajan i stabilan mir.

Šezdeset i jednu godinu nakon potpisivanja Rimskog sporazuma, proces integracije je doveo do značajnih dostignuća, među ostalim u pogledu slobode kretanja, mobilnosti tržišta rada, pravne zaštite okoliša, promoviranja demokratskih vrijednosti i zaštite ljudskih prava. No, u ovom periodu evropski projekt je prošao i kroz brojne krize, od kojih trenutna simptomatizira općenitu sumnju u efikasnost institucija EU, razočaranost rastućim otuđenjem evropskih građana od birokratije EU i nedostatkom učešća građana u donošenju odluka na evropskom nivou. (ESS 2014/4)

U najozbiljnije izazove za mirnu i dostojanstvenu koegzistenciju kao i za solidarnost kao jednog od temeljnih principa Evropske unije spadaju re-nacionalizacija društava i uspon radikalne desnice i populističkih partija koje se suprotstavljaju demokratskom poretku i zalažu se za totalitarne ili autoritarne modele društvenog uređenja. Usljed toga, desničarska fasciniranost nacizmom i fašizmom izlazi iz okvira temeljitog historijskog istraživanja, te u pseudo-naučnom maniru umanjuje, iskrivljuje i negira zločine totalitarnih režima. U srži tranzicione i historijske pravde leži uvjerenje da su iskreno žaljenje i priznanje vlastitih zločina i patnje nanesene drugima preduslovi za dugoročno političko pomirenje (npr. Kritz, Teitel, De Brito, Neumann).

Mreža Jean Monnet i njen doprinos procesu evropskih integracija

Historija ima ključnu ulogu u procesu evropskih integracija. Evropska društva mogu postići zajedničku budućnost samo ako postoji minimalni konsenzus u pogledu prošlosti. Ovaj presudni značaj historije po evropske integracije je među prioritetima programa EU HORIZON 2020. Mreža ima za cilj da na inovativan način doprinese razvoju evropski orijentirane historije. Primijenjena savremena evropska historija, na kojoj se Mreža temelji, polazi od pitanja o zajedničkoj evropskoj historiji sa aspekata istraživanja sjećanja, javne historije i historijske pedagogije. U pogledu sadržaja, ovaj pristup se manje bavi prepričavanjem historije evropskih integracija, a više "otvorenim ranama" evropske historije 20. stoljeća. To se prvenstveno odnosi na iskustva rata i nasilja od strane evropskih susjeda, tj. sjećanja koja predstavljaju prepreku razvitku pozitivnog gledanja na zajedničku evropsku historiju. Kao primijenjena nauka, primijenjena savremena evropska historija je posvećena ukazivanju na postojanje konkretnih metoda da se odgovorno pristupi takvim negativnim historijskim iskustvima. Na taj način, savremena historija djeluje kao primijenjena disciplina evropskih integracija. Politička relevantnost ovog projekta postaje očitom, uzmu li se u obzir trenutna kriza evropskih integracija i reaktiviranje historijskih izvora kako bi se koristili negativno konotirani stereotipi i antagonističke predodžbe o evropskim susjedima.

Za više informacija: <http://aec-history.uni-jena.de/>